

Retningslinjer for skoleskyss for videregående skole

TELEMARK
fylkeskommune

Versjon:

1.0

Godkjent av samferdselssjefen 03.08.17

Revisjoner:

Innhold

1. Forvaltningsrutiner	5
1.1 Kildehenvisning.....	5
1.2 Søknad	6
1.3 Søknadsfrister	6
1.4 Saksbehandling.....	6
1.5 Saksbehandlingstid.....	7
1.6 Klageadgang	7
2. Organisering av skoleskyssen.....	7
3. Skyssrett.....	8
3.1 Skoleskyss mellom hjem og skole.....	8
3.2 Skyssgrenser	8
3.3 Avstandsmåling dør til dør	8
3.4 Tidspunkt for skyss.....	9
3.5 Akseptabel reise- og ventetid	9
3.6 Ulike elevgrupper	10
3.6.1 Ordinære videregående elever.....	10
3.6.2 Elever ved videregående friskoler	10
3.6.3 Voksne elever med rett til skyss	10
3.6.4 Voksne elever uten rett til skyss	10
3.6.5 Lærlinger	10
3.6.6 Elever på alternativt Vg3 for elever uten lære plass	10
3.6.7 Elever på Vg4 påbygging.....	11
3.6.8 Lærekandidater.....	11
3.6.9 Praksisbrevkandidater.....	11
3.6.10 Oppfølgingstjenesten	11
3.6.11 Delkurselever.....	12
3.6.12 Hospitanter	12
3.6.13 Studenter ved fagskoler.....	12
4. Ulike typer skoleskyss	12
4.1 Skyss med kollektivtilbudet	12
4.2 Skyss med båt/ferge.....	12
4.3 Skolekort	13
4.4 Gangavstand til/fra kollektivtilbudet.....	13

4.5	Manglende kollektivtilbud.....	14
4.6	Skyssgodtgjørelse.....	14
4.7	Tilrettelagt skoleskyss.....	14
5.	Elevenes bosted.....	15
5.1	Folkeregistrert adresse.....	15
5.2	Hybel.....	15
5.3	Skoleskyss ved delt bosted.....	15
5.4	Skoleskyss ved samvær.....	16
5.5	Innlosjering eller internat.....	16
5.6	Avlastningshjem.....	16
5.7	Fosterhjem.....	17
5.8	Midlertidig bosted.....	17
5.9	Elever bosatt i institusjon.....	17
5.10	Elever som bor flere steder i forbindelse med næringsdrift.....	18
5.11	Elever som bor i asylmottak.....	18
5.12	Bosatte flyktninger.....	18
6.	Elevenes skole.....	19
6.1	Skolens beliggenhet.....	19
6.2	Skyss til utplassering/bedrift.....	19
6.3	Gjesteelever til skoler utenfor Telemark.....	20
6.4	Gjesteelever til skoler i Telemark.....	20
7.	Elever med funksjonshemming.....	20
7.1	Skyss for elever med midlertidig skade eller sykdom.....	20
7.2	Skyss for elever med funksjonshemming.....	21
7.3	Krav om legeattest.....	22
7.4	Busstrening for funksjonshemmede elever.....	22
7.5	Reisefølge/ledsager og tilsyn.....	23
7.6	Elever i avlastningshjem.....	23
7.7	Alternativ opplæringsarena.....	24
7.8	Skyss til/fra behandling.....	24
7.9	Skyss før skoledagen er over.....	24
7.10	Internat og helgehjemreiser.....	25
8.	Andre tema.....	25
8.1	Særlig farlig eller vanskelig skolevei.....	25
8.2	Utstyr.....	25
8.3	Skader forårsaket av elev.....	26
8.4	Inndragelse av retten til skyss.....	26
8.5	Streik.....	26

I. Forvaltningsrutiner

Fylkeskommunen har overordnet ansvar for lokalt kollektivtilbud og skoleskyss.

I disse retningslinjene beskrives hovedtrekkene i aktuelt lovverk rundt skoleskyss.

Retningslinjene kan gi aktuell informasjon om skoleskyss til kommuner, skoler, elever, foresatte og andre interesserte.

Det vises også til vår nettside www.telemark.no/skoleskyss

Fylkeskommunens saksbehandling utøves i tråd med de til enhver tid gjeldende lover, regler og retningslinjer for skoleskyss, som kilder nevnt i punkt 1.1.

1.1 Kildehenvisning

- Forvaltningsloven
- Opplæringsloven
- Friskoleloven
- Barneloven
- Barnevernloven
- Vegtrafikkloven
- Fagskoleloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Skadeerstatningsloven
- Pasientreiseforskriften
- Lovforarbeider og meldinger fra Stortinget og regjeringen (eks. NOU, Prop. L., statsbudsjett)
- Rundskriv, brev og tolkningsuttalelser fra Utdanningsdirektoratet og aktuelle departement
- Vedtekter for transport med rutegående busstrafikk i Norge (befordringsvedtektene)
- Regelverk for skoleskyss i Telemark
- Vanlig praksis

Kildene omfatter i tillegg til lovbestemmelsene også tilhørende forskrifter og kommentarer. Kildehenvisningen er ikke uttømmende.

Det kan ha kommet lovendringer, tolkninger eller presiseringer, som ikke er omtalt i denne versjonen av retningslinjene. Ved motstrid mellom gjeldende lovverk og disse retningslinjene, går lovverket alltid foran retningslinjene.

1.2 Søknad

Kilde: Forvaltningsloven

Søknad om skoleskyss er tilgjengelig på www.telemark.no/skoleskyss.

Alle elever som mener å ha rett på skoleskyss må søke om dette. Det må søkes på nytt i forkant av hvert skoleår. Vedtak om skoleskyss gjelder for inntil ett skoleår.

Søknader som ikke er fullstendig utfylt eller opplyst, kan bli avslått.

Innvilget søknad et tidligere skoleår kvalifiserer ikke til skyssrett senere skoleår. Dersom reglene eller forutsetningene for skyss endres, gir ikke tidligere vedtak og praksis presedens (for eksempel kontrollmåling av avstand eller endring av busstilbud).

1.3 Søknadsfrister

Søknadsfristen for skoleskyss er 1. mai hvert år (unntak for elever som skal reise kollektivt).

Dersom det søkes etter denne fristen, kan fylkeskommunen ikke garantere at skyssen er klar til skolestart i august.

Videregående elever som skal søke om skyss med kollektivtilbudet, må selv sende inn søknad elektronisk. Søknaden er tilgjengelig på www.telemark.no/skoleskyss, og åpner ca 1. august hvert år.

Saksbehandlingstid må påregnes og elevene oppfordres til å søke så fort tilbud om skoleplass er akseptert.

1.4 Saksbehandling

Kilde: Forvaltningsloven kapittel 3-5

Vedtak om skoleskyss er et enkeltvedtak i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Det skal fattes enkeltvedtak før eventuell skyss igangsettes. Vedtaket er gyldig for den perioden som angis i vedtaket.

Fylkeskommunen skal påse at saken er tilstrekkelig belyst før enkeltvedtak fattes (utredningsplikt). Søker er selv ansvarlig for at søknaden og eventuell dokumentasjon/vedlegg inneholder alle nødvendige og relevante opplysninger.

Mangelfull dokumentasjon på elevens skyssbehov kan føre til at søknaden avslås. Dokumentasjon må leveres på nytt for hvert skoleår (for eksempel legeattest, turnuser).

Fylkeskommunens saksbehandlere for skoleskyss har taushetsplikt etter forvaltningslovens bestemmelser.

1.5 Saksbehandlingstid

Kilde: Forvaltningsloven kapittel 3-5

Søker må akseptere saksbehandlingstid før vedtak om skoleskyss er klart.

Fylkeskommunen benytter saksbehandlingstiden til å utrede saken og fatte vedtak. Elev/foresatte må selv organisere eventuell skoleskyss i saksbehandlingstiden.

Det skal gis foreløpig svar dersom en søknad/henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned fra den er mottatt.

1.6 Klageadgang

Kilde: Opplæringsloven § 15-2, friskoleloven § 3-7, forvaltningsloven kapittel 6

Vedtak om skoleskyss er enkeltvedtak.

Et enkeltvedtak kan klages på av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken innen tre uker fra det tidspunktet vedtaket er gjort kjent for søker.

Klager på vedtak fattet av fylkeskommunen sendes til: Telemark fylkeskommune, postboks 2844, 3702 Skien. Konvoluttet merkes med «skoleskyss».

Dersom fylkeskommunen ikke tar klagen til følge, oversendes saken til endelig behandling hos den fylkeskommunale klagenemnda. Klagenemndas vedtak er endelig og kan ikke påklages.

2. Organisering av skoleskyssen

Kilde: Opplæringsloven § 7-2, Udir-3-2009, vegtrafikkloven

Fylkeskommunen skal finansiere skyss til videregående opplæring i samsvar med opplæringsloven.

Skoleskyssen utføres i henhold til vegtrafikklovens bestemmelser med tilhørende forskrifter.

Skoleskyss for videregående elever organiseres fortrinnsvis med ordinær kollektivtransport som buss, ferge eller tog.

For videregående elever kan fylkeskommunen velge å organisere skoleskyss med kollektivtilbudet, eller overlate til eleven å ordne skyssen selv mot full skyssgodtgjørelse.

Se kapittel 7 for mer informasjon hvis eleven ikke kan bruke kollektivtilbudet på grunn av skade, sykdom eller funksjonshemming.

3. Skyssrett

3.1 Skoleskyss mellom hjem og skole

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Skyssordningen omfatter videregående elever som er folkeregistrert i Telemark og som hjemler rett til skyss etter opplæringslovens bestemmelser.

Skoleskyss er skyss mellom hjem og skole. Funksjonshemmede elever, som har fått vedtak om avlastningsopphold fra kommunen, kan i tillegg ha rett til skoleskyss mellom skole og avlastningsbolig.

3.2 Skyssgrenser

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Videregående elever som har mer enn 6 km mellom hjem og skole en vei har rett til skoleskyss.

Når det er nødvendig, har elever rett til skyss med båt uten hensyn til avstanden mellom hjem og skole.

3.3 Avstandsmåling dør til dør

Kilde: Ot.prp. nr.46 (1997-1998), Udir-3-2009 pkt 2, vanlig praksis

Ved beregning av avstanden mellom hjem og skole, er det den korteste gangbare/farbare veien som legges til grunn. Avstanden skal måles dør til dør. Dersom skolebygningen har flere inngangsdører, måles avstanden til den døren eleven vanligvis bruker.

Målinger foretatt med digitale verktøy er å anse som korrekte målinger som ikke kan klages på, dersom det ikke er et betydelig avvik mellom digital måling og måling foretatt med annet måleredskap. Ved bruk av digitalt måleverktøy gis det i Telemark et ekstra tillegg tilsvarende 50 meter for å korrigere for eventuell beregningsfeil.

Farbar vei kan være både offentlig og privat vei, gårdsvei eller sti. Så lenge det er fysisk mulig å ferdes til fots, med sykkel eller liknende, vil strekningen være gjenstand for oppmåling. Det er ikke korteste bilvei eller den traseen bussen kjører som legges til grunn.

3.4 Tidspunkt for skyss

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Skyssrett gjelder på ordinære skoledager i henhold til felles, fastsatt forskrift til skolerute. Forskriften er utarbeidet av fylkeskommunen v/ Opplæring og KS-forum for utdanning.

Fylkeskommunen har ansvar for én tilkjøring og én hjemkjøring pr dag, tilknyttet skolens ordinære start- og sluttid. Skolens ordinære start- og sluttid er de tidspunkt flertallet av skolens elever starter/slutter. Fylkeskommunen dekker som hovedregel ikke skyss utenom disse tidene.

Dersom skolen velger å organisere skoledagen slik at elever ved samme skole starter og/eller slutter til ulike tider, er skolen økonomisk ansvarlig for ekstra kostnader til skyss. Dette kan for eksempel gjelde ved kortere siste skoledag før juleferie/sommerferie, skoleavslutning, kveldsarrangement eller forskyvninger i skoletiden.

Skyssen organiseres ved ordinær skoleslutt også på dager med heldagsprøver, tentamen, eksamen.

Den enkelte skole er ansvarlig for eventuell skyss i løpet av skoledagen (for eksempel ekskursjoner, klasseturer, skoleturer, og lignende).

3.5 Akseptabel reise- og ventetid

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Skoleskyssen skal organiseres slik at elevene får akseptabel reisetid.

Ved vurdering av akseptabel reisetid må gangtid, ventetid og tid med transportmiddelet sees i sammenheng.

Om morgenen beregnes reisetiden fra eleven reiser hjemmefra og frem til ordinær skolestart. Tilsvarende gjelder ved ordinær skoleslutt om ettermiddagen, frem til eleven ankommer hjemmet.

Hva som er akseptabel reisetid avgjøres etter en konkret vurdering.

Ved valg av videregående skole langt fra hjemmet, må det aksepteres økt ventetid/reisetid, og eventuelt bussbytter. Det samme gjelder ved delt bosted.

For videregående elever er hybel et alternativ dersom reiseveien er for lang til at daglig skyss vurderes forsvarlig.

3.6 Ulike elevgrupper

3.6.1 Ordinære videregående elever

Kilde: Opplæringsloven §§ 3-1, 7-2, 7-3

Skyssretten for videregående elever omfatter de som er tatt inn til ordinær videregående opplæring etter kapittel 3 i opplæringsloven.

Skyssretten gjelder også for elever som benytter seg av retten til omvalg og har «fullføringsrett».

3.6.2 Elever ved videregående friskoler

Kilde: Friskoleloven § 3-7

Elever ved videregående friskoler som mottar statsstøtte har rett til skyss etter de samme reglene som elever ved offentlige skoler.

Retten til skyss, reisefølge og tilsyn for elever ved videregående friskoler gjelder kun innenfor fylkesgrensa i det fylket der eleven er folkeregistrert. Dette gjelder også for funksjonshemmede elever.

3.6.3 Voksne elever med rett til skyss

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Voksne som tas inn på ordinær videregående opplæring, har rett til skyss etter vanlige regler.

3.6.4 Voksne elever uten rett til skyss

Kilde: Opplæringsloven §§ 4A-3, 7-2

Voksne som har fått tilbud om videregående opplæring som er spesielt organisert og tilrettelagt for voksne etter opplæringsloven § 4A-3, har ikke rett til skoleskyss.

3.6.5 Lærlinger

Kilde: Opplæringsloven §§ 4-1, 7-2

Lærlinger defineres ikke som elever og har derfor ikke rett til skyss mellom hjem og bedrift.

Noen lærlinger følger på enkeltdager undervisning i fellesfag på en videregående skole. På dager med undervisning på skolen har lærlinger rettigheter og plikter som en elev. Det betyr at lærlingen kan ha rett til skyss mellom hjem og skole, de dagene skoleundervisningen foregår.

3.6.6 Elever på alternativt Vg3 for elever uten lære plass

Kilde: Opplæringsloven §§ 3-3, 7-2

Fylkeskommunen har ansvar for å gi et alternativt Vg3-tilbud til elever som ikke får lære plass. Tilbudet gir opplæring gjennom en kombinasjon av skole og bedriftsopplæring, hvor målsettingen er at eleven til slutt kan avlegge fagprøve.

Elever på alternativt Vg3 i skole har elevstatus, og har dermed rett på skyss etter vanlige regler. Elever på alternativt Vg3 i skole har rett på skyss til både skole og bedrift, forutsatt at øvrige skyssvilkår er oppfylt.

På dager med skyss til bedrift gjelder reglene for skyss til utplassering. Se punkt 6.2 om skyss til utplassering/bedrift.

3.6.7 Elever på Vg4 påbygging

Kilde: Opplæringsloven §§ 3-1, 7-2

Elever som har fullført og bestått fag- og svenneprøve som en del av ungdomsretten, kan ha rett til ett års påbygging til generell studiekompetanse (Vg4).

Elever på Vg4 har elevstatus, og dermed rett til skyss etter vanlige regler.

3.6.8 Lærekandidater

Kilde: Opplæringsloven §§ 4-1, 7-2

En lærekandidat har skrevet en opplæringskontrakt med en bedrift, med sikte på en mindre omfattende prøve (kompetanseprøve) enn en lærling. Lærekandidater har ikke rett til skyss når de mottar opplæring i bedrift.

Noen lærekandidater følger på enkeltdager undervisning i fellesfag på en videregående skole. På dager med undervisning på skolen har lærekandidater rettigheter og plikter som en elev. Det betyr at lærekandidaten kan ha rett til skyss mellom hjem og skole, de dagene skoleundervisningen foregår.

3.6.9 Praksisbrevkandidater

Kilde: Opplæringsloven § 3-1, 4-1, 13-3, Udir-2-2017

Praksisbrevordningen er et toårig opplæringsløp på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene.

Ordningen foregår hovedsakelig i bedrift. Praksisbrevkandidater har i tillegg til opplæring i et lærefag, yrkesrettet opplæring i fellesfagene norsk, matematikk og samfunnsfag.

På dager med undervisning på skolen har praksisbrevkandidater rettigheter og plikter som en elev. Det betyr at praksisbrevkandidaten kan ha rett til skyss mellom hjem og skole, de dagene skoleundervisningen foregår.

3.6.10 Oppfølgingstjenesten

Kilde: Opplæringsloven §§ 3-6, 13-1

Ungdom som følges opp av Oppfølgingstjenesten, har skyssrett de dagene de får opplæring i fag på en videregående skole. Skyssretten er tilknyttet skolens ordinære start- og sluttider.

Ordningen gjelder til og med det skoleåret ungdommen fyller 21 år.

3.6.11 Delkurselever

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

En delkurselev har elevstatus i de fagene eleven følger. Delkurselever har rett til skyss etter vanlige regler. Skyssretten er tilknyttet skolens ordinære start- og sluttider.

3.6.12 Hospitanter

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

En hospitant har ikke elevstatus og ingen elevrettigheter. Hospitanter har derfor ikke rett til skyss.

3.6.13 Studenter ved fagskoler

Kilde: Fagskoleloven

Elever ved tekniske fagskoler har status som studenter og omfattes ikke av opplæringslovens bestemmelser. De har dermed ikke rett til skyss.

4. Ulike typer skoleskyss

4.1 Skyss med kollektivtilbudet

Kilde: Opplæringsloven § 7-2, befordringsvedtektene, Udir-3-2009 pkt 11

Skoleskyss skal som hovedregel foregå med det ordinære kollektivtilbudet (buss, ferge, tog). Dette gjelder også for funksjonshemmede elever, og elever med midlertidig skade eller sykdom.

Dersom eleven ikke har kollektivtilbud er alternativet skyssgodtgjørelse.

4.2 Skyss med båt/ferge

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Når eleven bor slik til at det er nødvendig å benytte båt/ferge for å komme til skolen, har eleven rett til slik skyss uavhengig av avstand mellom hjem og skole.

Ved bruk av ferge utstyres eleven med skolekort.

4.3 Skolekort

Kilde: Befordringsvedtektene, Udir-3-2009 pkt 11, vanlig praksis

Videregående elever må selv søke om skyss med kollektivtilbudet. Dette gjøres elektronisk på www.telemark.no/skoleskyss.

Elever som får innvilget søknaden sin, får skolekortet sitt utlevert på skolen.

Skolekortet er personlig, og skal ikke brukes av andre enn eleven. Kortet må medbringes hver dag og skal registreres på hver reise.

Skolekortet virker på ordinære skoledager i henhold til forskrift til skolerute. Dersom eleven har undervisning på dager som avviker fra skoleruta, må eleven selv sørge for skyss. Kortet er gyldig for en tilkjøring og en hjemkjøring pr skoledag.

Elevene skal bruke skolekortet sitt på reise til og fra utplassering der dette er mulig. Ventetid før/etter arbeidstid må påregnes.

Elever som ikke har rett på daglig skoleskyss mellom skole og hjem, kan ha rett på skoleskyss med kollektivtilbudet de dagene eleven er utplassert. Avstandskravet på 6 km gjelder mellom hjem og utplasseringsbedrift. Hvis eleven ikke har skolekort fra før, men bor over 6 km fra bedriften, kan det søkes om skyss til utplassering. Se punkt 6.2 om skyss til utplassering/bedrift.

Skolekortet er fylkeskommunens eiendom. Elev/foresatte må betale erstatningsgebyr for mistet eller ødelagt skolekort. Mistet eller ødelagt skolekort skal straks meddeles skolen, som bestiller nytt kort.

4.4 Gangavstand til/fra kollektivtilbudet

Kilde: Opplæringsloven § 7-2, Udir-3-2009 pkt 2

En elev som er innvilget skyss har ikke rett på skyss fra dør til dør. Det forventes at eleven går en rimelig distanse fram til en oppsamlingsplass/holdeplass.

Hva som er rimelig distanse for den enkelte elev, må avgjøres etter en konkret vurdering.

Fylkeskommunen legger til grunn at funksjonsfriske videregående elever kan gå 3 km – 3,5 km for å komme til kollektivtilbudet. Gangavstanden er ikke absolutt og må vurderes som veiledende i hvert enkelt tilfelle.

Skyssstilbudet skal dekke størstedelen av totaldistansen mellom hjem og skole.

Elever som bor langt fra kollektivtilbudet kan søke om skyssgodtgjørelse på strekningen mellom hjemmet og holdeplassen. Skyssgodtgjørelse mellom hjem og holdeplass er et tiltak for å korte ned gangavstanden for eleven. Se punkt 4.6 om skyssgodtgjørelse.

4.5 Manglende kollektivtilbud

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

For videregående elever kan fylkeskommunen velge å organisere skoleskyss med kollektivtilbudet, eller overlate til eleven å ordne skyssen selv mot skyssgodtgjørelse.

Elever som bor slik at de mangler kollektivtilbud på hele eller deler av skoleveien, kan søke om skyssgodtgjørelse. Se punkt 4.6 om skyssgodtgjørelse.

Alternativet til skyssgodtgjørelse er at eleven flytter på hybel eller internat nærmere skolen.

4.6 Skyssgodtgjørelse

Kilde: Opplæringsloven § 7-2, Udir-3-2011

Elev/foresatte kan søke om skyssgodtgjørelse for å utføre skoleskyssen selv.

Det fattes ikke enkeltvedtak om skyssgodtgjørelse dersom eleven kan følge et kollektivtilbud.

Det utbetales ikke skyssgodtgjørelse for kjøring som er utført før fylkeskommunen har fattet vedtak. Foresatte/elever som velger å kjøre selv, uten vedtak fra fylkeskommunen, får ikke utbetalt refusjon for reiseutgifter med tilbakevirkende kraft.

Refusjon av innvilget skyssgodtgjørelse gjelder fra dato fastsatt i enkeltvedtak. Det er derfor vesentlig at det søkes i forkant av/ved starten av hvert skoleår.

Skyssgodtgjørelse til videregående elever utbetales etter satsene i den opphevede syketransportforskriften, inntil § 10-2 i forskrift til opplæringsloven endres.

Eventuelle tilleggsutgifter som for eksempel fergebilletter, må dokumenteres. Ved bompasseringer forutsettes det at foresatte/elev har bombrikke som gir rabatt ved bompassering.

Skyssgodtgjørelse utbetales etterskuddsvis ca hver 2. måned.

4.7 Tilrettelagt skoleskyss

Kilde: Opplæringsloven §§ 7-2, 7-3

Tilrettelagt skoleskyss vurderes kun i de tilfeller hvor det er dokumentert at eleven ikke kan bruke kollektivtilbudet på grunn av medisinske årsaker. Se kapittel 7 for mer informasjon.

5. Elevens bosted

5.1 Folkeregistrert adresse

Kilde: Forskrift om folkeregistrering § 5-1

Med bosted menes den adresse eleven er registrert med i Folkeregisteret.

Når elever søker om skoleskyss, legges folkeregistrert adresse til grunn for avstandsberegningen. Elever som bor på hybel i skoleåret, plikter å oppgi hybeladresse når de søker om skyss.

Ved flytting i løpet av skoleåret må eleven søke om skyss på nytt.

5.2 Hybel

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

For elever som bor på hybel, regnes hybeladressen som elevens bosted. Det er denne adressen som skal legges til grunn ved avstandsberegningen.

Elever som har over 6 km avstand mellom hybel og skole, har rett på skoleskyss mellom hybel og skole.

Elever som bor på hybel under skolegangen har ikke rett til skyss hjem i helgene.

Elever som flytter til eller fra hybel i løpet av skoleåret, eller på annen måte bytter bosted, plikter å opplyse fylkeskommunen om dette.

Ved flytting i løpet av skoleåret må eleven søke om skyss på nytt.

5.3 Skoleskyss ved delt bosted

Kilde: Udir-3-2009 pkt 4, barneloven kapittel 5 og 6

Med delt bosted menes at eleven bor tilnærmet like mye på begge adresser.

Elever som har delt bosted, kan ha rett på skoleskyss til/fra begge foreldrenes adresse når det foreligger en avtale om delt bosted. Det forutsettes at eleven oppfyller øvrige vilkår for skyss, for eksempel avstandskrav.

Turnus for delt bosted, signert av begge foreldrene, skal sendes sammen med søknad om skyss.

Det må være en forutsigbarhet i hvor eleven bor, for eksempel annenhver uke eller to uker av gangen hos hver av foreldrene.

Ved praktisering av delt bosted må økt reisetid/ventetid og flere bussbytter for eleven aksepteres som en konsekvens av foresattes valg av bosted. Dette gjelder særlig dersom en av foreldrene bor i en annen kommune/et annet fylke.

Vurderinger knyttet til forsvarlig reisetid, vil kunne avgrense retten til skyss fra begge bosteder. Eleven har ingen ubetinget rett til å bringe med seg ekstra bagasje eller utstyr ved bytte av bosted i forbindelse med delt bosted.

5.4 Skoleskyss ved samvær

Kilde: Udir-3-2009 pkt 4, barneloven kapittel 5 og 6

Elever som bor fast hos den ene foresatte, men som har samvær med den andre foresatte, har ikke rett til skoleskyss ved gjennomføring av samvær.

Samvær etter barneloven betraktes ikke som delt bosted, og gir ikke rett til skoleskyss. Eksempel på samvær er én overnatting per uke og annenhver helg.

Foresatte må selv sørge for eventuell skyss i forbindelse med samvær.

Retten til skyss er etablert for å sikre opplæringsretten. Reglene om skyss har ikke som formål å sikre «vanlig samvær».

5.5 Innlosjering eller internat

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Fylkeskommunen skal hjelpe til med å skaffe losji for videregående elever som bor slik til, eller som har så lang reisevei, at de ikke kan benytte daglig skyss til skolen.

Når en videregående elev er innlosjert på internat, regnes dette som elevens bosted. Skyss for innlosjerte elever følger de vanlige reglene for skoleskyss. Elever som bor på internat under skolegangen har ikke rett til skyss hjem i helgene.

Elever bosatt på internat kan søke om reisestipend fra Statens Lånekasse for utdanning.

5.6 Avlastningshjem

Kilde: Opplæringsloven § 13-4, tolkningsuttalelse fra Utdanningsdirektoratet 29.06.15

For funksjonshemmede elever, som har fått vedtak om avlastning, regnes avlastningsboligen som elevens hjem de dager eller perioder eleven har fått innvilget avlastningsopphold. Se punkt 7.6.

5.7 Fosterhjem

Kilde: Udir-3-2009 pkt 5

Skyss mellom fosterhjem og skole dekkes etter vanlige skyssregler.

5.8 Midlertidig bosted

Kilde: Udir-3-2009 pkt 5

Elever som midlertidig må bo utenfor hjemmet, har rett til å fortsette på den skolen de har skoleplass ved. Dette gjelder uavhengig av om eleven har midlertidig bosted innenfor eller utenfor hjemfylket.

Når eleven har midlertidig bosted, er det hjemfylket som er ansvarlig for eventuell skoleskyss.

Elever som blir tatt hånd om av barnevernet kan få midlertidig bosted på en korttidsinstitusjon eller liknende. Skyssen i denne perioden er tett knyttet til tiltaket det kommunale eller statlige barnevernet har gjort etter barnevernloven. Det er barnevernet som har det økonomiske og praktiske ansvaret for skyssen i slike tilfeller.

Eksempler på midlertidig bosted:

- Bosted hos slektninger som følge av sykdom hos foreldre
- Annet bosted som følge av skader på bolig (brann, vannskader, etc)
- Krisesenter
- Beredskapshjem
- Midlertidig bosted på korttidsinstitusjon

5.9 Elever bosatt i institusjon

Kilde: Opplæringsloven §§ 13-2, 13-3a, Udir-10-2009 pkt 2, Udir-3-2009 pkt 5

Når det blir gjort vedtak om plassering av elever i institusjon, er det den fylkeskommunen hvor institusjonen ligger som har ansvaret for å oppfylle retten til opplæring, spesialpedagogisk hjelp og skoleskyss. Elever som bor på institusjon vil ha rett til å fortsette på den skolen eleven har skoleplass ved.

Dersom eleven kommer fra et annet fylke, har fylkeskommunen der institusjonen ligger rett til refusjon av utgifter til opplæring og skoleskyss fra elevens hjemfylke.

5.10 Elever som bor flere steder i forbindelse med næringsdrift

Kilde: Opplæringsloven § 7-2, vanlig praksis

Dersom familien i forbindelse med næringsdrift bor fast flere steder i løpet av skoleåret, kan eleven ha rett til skyss etter vanlige skyssregler. Dette gjelder eksempelvis ved stølsdrift eller overnattingsdrift med sesongdrift, som krever at familien er fast bosatt på stedet deler av året.

Eleven har ikke rett til skyss hvis bostedet kun har funksjon som sommer- eller fritidsbolig.

5.11 Elever som bor i asylmottak

Kilde: Opplæringsloven § 3-1, brev fra Utdanningsdirektoratet til Kollektivtrafikkforeningen 03.01.17

Ungdom som er i Norge har som hovedregel rett til opplæring. Dette gjelder også asylsøkere.

En asylsøker er en person som har søkt om beskyttelse (asyl) i Norge, og som ikke har fått søknaden sin endelig avgjort.

Ungdommer som har rett på ordinær videregående opplæring, har rett til skyss etter vanlige skyssregler.

Hovedregelen er at ungdom i alderen 16-24 år, som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har rett til tre års heltids videregående opplæring (ungdomsrett).

Det er et vilkår for rett til videregående opplæring at søkeren har lovlig opphold i Norge.

Ungdom som oppholder seg lovlig i landet mens de venter på å få avgjort søknaden om oppholdstillatelse, har likevel bare rett til videregående opplæring når de er under 18 år og det er sannsynlig at de skal være i Norge i mer enn 3 måneder. Hvis ungdommen fyller 18 år i løpet av et skoleår, har han eller hun rett til å fullføre skoleåret de har begynt på. For de som får avslag på søknaden om oppholdstillatelse, gjelder retten til videregående opplæring fram til dato for endelig vedtak.

5.12 Bosatte flyktninger

Kilde: Opplæringsloven § 7-2, brev fra Utdanningsdirektoratet til Kollektivtrafikkforeningen 03.01.17

En flyktning er en person som fyller kravene til å få beskyttelse (asyl) i Norge, og som er bosatt som ordinær innbygger i en kommune.

Det betyr at flyktninger, altså personer som har fått oppholdstillatelse som flyktning, har de samme rettigheter til opplæring og skoleskyss som øvrige elever.

6. Elevens skole

6.1 Skolens beliggenhet

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Fylkeskommunen har ansvaret for daglig skyss til/fra den videregående skolen eleven er tatt inn på, forutsatt at eleven oppfyller skyssvilkårene.

Skyssretten gjelder til/fra skolens faste, geografiske beliggenhet. Elever ved videregående skoler som har to eller flere avdelinger, har skyssrett til den avdelingen eleven tilhører. Skolen er selv ansvarlig for eventuell skyss til aktiviteter/undervisning som legges utenfor skolens geografiske område.

Videregående elever kan også ha rett til skyss til utplasseringsbedrift, dersom utplasseringen er en obligatorisk del av undervisningen i faget.

6.2 Skyss til utplassering/bedrift

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

For å ha rett til skyss ved obligatorisk utplassering, må det være minimum 6 km mellom hjem og utplassering/bedrift.

Skyss ved utplassering følger de vanlige reglene for skoleskyss. Det betyr at eleven som hovedregel skal reise med kollektivtilbudet, og at eventuell skyssrett kun gjelder på ordinære skoledager (ikke helger, helligdager eller andre skolefridager).

Utplassering skal primært skje innenfor Telemark fylke. Det utbetales ikke stønad til boutgifter eller kostutlegg i forbindelse med utplassering.

Elever som har et skolekort, skal bruke dette til/fra utplassering. Hvis eleven ikke har et skolekort, men skal reise regelmessig til utplasseringsbedriften, kan det søkes om et skolekort i forbindelse med utplasseringen.

Elever som ikke har et skolekort fra før, og som sporadisk skal reise til utplasseringen, kan søke om refusjon av utlegg til billetter. Utgifter blir kun refundert etter rimeligste reisemåte. Dette innebærer at periodekort/månedskort skal kjøpes dersom det totalt sett er en rimeligere løsning enn at eleven kjøper enkeltbillett.

Eleven er selv ansvarlig for å undersøke hva som er rimeligst. Det er kun dokumenterte utgifter som refunderes.

Hvis det mangler kollektivtilbud, kan eleven søke om skyssgodtgjørelse på den strekningen det mangler kollektivtilbud.

6.3 Gjesteelever til skoler utenfor Telemark

Kilde: Opplæringsloven § 13-3, forskrift til opplæringsloven § 19-2

I forskrift til opplæringsloven er gjesteelev definert som en elev som er tatt inn til videregående opplæring i et annet fylke enn det fylket eleven er folkeregistrert i pr 1. januar det kalenderåret skolen starter.

Fylkeskommuner som har ledig kapasitet, har plikt til å gi tilbud til søkere fra andre fylker. Hjemfylket skal refundere utgiftene til vertsfylket for elever som får skoleplass i et annet fylke enn der de bor.

Dersom Telemark fylkeskommune betaler elevplass i annet fylke (gjesteelev), er Telemark fylkeskommune ansvarlig for eventuell skoleskyss. Eleven innvilges skyss med kollektivtilbudet når avstanden mellom hybel/internat og skole overstiger 6 km en vei.

Elever som bor på hybel/internat i forbindelse med skolegang i annet fylke, har ikke rett på skyss hjem i helgene.

Ved flytting i løpet av skoleåret må eleven søke om skyss på nytt.

6.4 Gjesteelever til skoler i Telemark

Kilde: Opplæringsloven § 13-3, forskrift til opplæringsloven § 19-2

I forskrift til opplæringsloven er gjesteelev definert som en elev som er tatt inn til et videregående skoletilbud i et annet fylke enn det fylket eleven er folkeregistrert i pr 1. januar det kalenderåret skolen starter.

Gjesteelever fra andre fylker, som skal gå på skole i Telemark, må henvende seg til hjemfylket sitt for å søke om skoleskyss.

7. Elever med funksjonshemming

7.1 Skyss for elever med midlertidig skade eller sykdom

Kilde: Opplæringsloven § 7-3

Elever med midlertidig skade eller sykdom, som har et dokumentert behov for skoleskyss, har rett til dette uavhengig av avstanden mellom hjem og skole.

Elever med midlertidig skade eller sykdom skal som hovedregel reise med kollektivtilbudet. Retten til skoleskyss er tilknyttet skolens ordinære start- og sluttider.

Ved behov for skyss ved midlertidig skade/sykdom skal det leveres legeattest før skyss kan igangsettes. Se punkt 7.3 vedrørende legeattest.

Elev/foresatt må ta kontakt med skolen ved behov for skyss på grunn av midlertidig skade eller sykdom.

Ved skyss med varighet inntil 4 uker, har fylkeskommunen delegert igangsetting av skyssen til skolen. Dette på grunn av behov for rask igangsetting av skyss ved midlertidig skade eller sykdom. Dersom skolen er i tvil om eleven har rett til skyss, skal skolen kontakte fylkeskommunen.

Skolen har ikke anledning til å igangsette skyss før skolen har mottatt legeattest hvor skyssbehovet er tydelig beskrevet.

Søknad og legeattest sendes umiddelbart pr post til fylkeskommunen. Fylkeskommunen kvalitetssikrer deretter skolens vurdering og fatter vedtak om skyss.

Dersom fylkeskommunen finner at skyss er igangsatt på feil grunnlag eller at det er bestilt feil type skyss, vil fylkeskommunen inndra eller endre skyssen med umiddelbar virkning.

Et eksempel på dette kan være at det er igangsatt skyss med taxi til elever som kan benytte buss.

7.2 Skyss for elever med funksjonshemming

Kilde: Opplæringsloven § 7-3

Elever med funksjonshemming, som har et dokumentert behov for skoleskyss, har rett til dette uavhengig av avstanden mellom hjem og skole.

Elever med funksjonshemming skal som hovedregel reise med kollektivtilbudet. Retten til skoleskyss er som hovedregel tilknyttet skolens ordinære start- og sluttider.

Det er ikke nok at eleven regnes som funksjonshemmet for å få rett til skyss. Det er funksjonshemmingens betydning for elevens mulighet til å ta seg frem på skoleveien som skal vurderes.

Det er ikke et krav om at funksjonshemmingen gjør det umulig for eleven å gå til skolen. Spørsmålet er om funksjonshemmingen representerer en byrde ut over det vanlige på skoleveien, og at eleven således bør skysses for å oppfylle retten til opplæring.

Skyssretten er ikke knyttet til hvorvidt eleven får spesialundervisning, men til om funksjonshemmingen gjør det nødvendig med skoleskyss.

En funksjonshemming/diagnose gir ingen rett til at ett bestemt skyssmiddel skal benyttes. I spesielle tilfeller organiseres det tilrettelagt skoleskyss med taxi eller maxitaxi. Tilrettelagt skoleskyss vurderes kun i de tilfeller hvor det er dokumentert at eleven ikke kan bruke kollektivtilbudet av medisinske årsaker.

7.3 Krav om legeattest

Kilde: Opplæringsloven § 7-3

Skyssbehov på bakgrunn av funksjonshemming, skade eller sykdom må dokumenteres gjennom legeattest. Legeattest skal sendes sammen med søknad om skyss.

Manglende eller mangelfull dokumentasjon på elevens skyssbehov vil føre til at søknad avslås. Ny og oppdatert legeattest må legges ved en eventuell skyssøknad hvert år.

Fylkeskommunen har utarbeidet en egen legeattest til dette formål, som anbefales brukt. Skjemaet kan lastes ned fra www.telemark.no/skoleskyss.

Legen kan, om ønskelig, utforme legeattesten i eget skriv, forutsatt at det tas stilling til alle de punkter/opplysninger fylkeskommunen etterspør i sin legeattest.

- Hva er nødvendig skyssperiode (konkret dato fra-til)?
- Kan eleven benytte buss (medisinsk begrunnelse)?
- Hva skal til for at eleven skal kunne benytte buss ut fra sin forflytningsevne/diagnose?
- Kan eleven bruke buss dersom eleven kjøres til/fra holdeplass?
- Hvor langt kan eleven gå (antall meter)?
- Er elevens skyssbehov relatert til årstid? (Sikt, underlag, temperatur)
- Er det forskjell på skyssbehovet til skolen og fra skolen?
- Har eleven behov for medisiner underveis i transporten (fare for anfall)?

Fylkeskommunen er ikke bundet av anbefalingene som gis i legeattesten. En lege har best kompetanse til å vurdere virkningen av medisinske tilstander. Det er fylkeskommunen som skal vurdere hvorvidt den medisinske tilstanden gir rett til skyss.

7.4 Busstrening for funksjonshemmede elever

Kilde: Opplæringsloven §§ 1-1, 7-3

Mange elever med funksjonshemming kan mestre å benytte buss hvis de får hjelp til å trene på dette. Det vil kunne ha en betydelig egenverdi for eleven å mestre å ta buss med tanke på elevens selvstendighet og mestring av eget liv.

Dette er i tråd med opplæringslovens formålsparagraf § 1-1 hvor det heter at «*Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet*».

Forventningen om at det aktivt drives busstrening øker i takt med elevens alder og funksjonsnivå. Det er mulig å kombinere busstrening med andre skyssordninger.

I tilfeller der busstrening er aktuelt, må skolen/fylkeskommunen kontaktes.

7.5 Reisefølge/ledsager og tilsyn

Kilde: Opplæringsloven §§ 7-3, 7-4, 9a-3, 13-4, Udir-3-2009 pkt 11

Elever har rett til nødvendig reisefølge eller ledsager.

Reisefølge er nødvendig for enkelte funksjonshemmede elever for at de skal gjøre seg nytte av det skysstilbudet de har rett til. Reisefølget er i slike tilfeller nødvendig for at elevens rett til skyss skal være reell.

Skolen er ansvarlig for reisefølge/ledsager og for tilsyn for videregående elever.

Fylkeskommunen krever at elever som kan ha behov for medisiner underveis i transporten skal ha med ledsager. Sjøfører skal ikke ha ansvar for medisiner.

Elever som har behov for hjelp til klargjøring før eller etter skyss, for eksempel på- og avkledning, hjelp i trapper, oppgang eller gårds plass, må få dette av foresatte eller ansatte ved skolen.

Elevene har rett til nødvendig tilsyn når det blir ventetid før undervisningstiden starter og etter at undervisningstiden er slutt.

Tilsynsplikten for skolen omfatter elever som venter inne på skoleområdet før og etter skoletid. Plikten omfatter også nødvendig tilsyn i forbindelse med bytte av transportmiddel underveis. Skolen vil i tillegg ha tilsynsplikt med elever i transportmiddelet dersom dette er nødvendig.

Elevenes rett til et godt psykososialt miljø gjelder også på skoleveien og under skoleskyssen. Elevene skal slippe å oppleve krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold eller rasisme. Et tiltak for å hindre for eksempel mobbing, kan være at det må settes inn tilsyn på bussen.

7.6 Elever i avlastningshjem

Kilde: Opplæringsloven § 13-4, tolkningsuttalelse fra Utdanningsdirektoratet 29.06.15, helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2

Retten til skyss gjelder i utgangspunktet mellom hjem og skole. Funksjonshemmede elever, som har fått kommunalt/offentlig vedtak om avlastningsopphold, kan i tillegg ha rett på skyss til/fra avlastningshjemmet.

Retten til skyss avgrenses til de tilfeller der det er fattet offentlig vedtak om avlastningshjem.

Når det søkes om skoleskyss til/fra avlastning må følgende sendes sammen med søknaden:

- Kopi av vedtak om avlastning.
- Turnus som viser hvilke konkrete datoer eleven skal til/fra avlastningsbolig.

Ved endringer i turnus må foresatte sende ny turnus til fylkeskommunen, skolen og transportør i god tid før endring skal iverksettes.

Det stilles samme krav til kopi av kommunalt/offentlig vedtak dersom det søkes om skyss til privat avlaster. Retten til skyss gjelder ikke for private ordninger som ikke følger av et vedtak fra offentlige myndigheter.

Eleven har ingen ubetinget rett til å bringe med seg ekstra bagasje eller utstyr ved bytte av bosted i forbindelse med avlastning.

Ved skyss til avlastningshjem gjelder ordinære regler for fordeling av skysskostnadene mellom fylkeskommune og kommune.

7.7 Alternativ opplæringsarena

Kilde: Opplæringsloven § 7-3, Utdanningsdirektoratets veileder om spesialundervisning (juni 2014)

Andre opplæringsarenaer enn skolen kan kun brukes dersom det er hjemlet i elevens enkeltvedtak om spesialundervisning.

Elever som får opplæring utenfor skolens geografiske område, kan ha rett på skyss. Eleven skal som hovedregel reise med kollektivtilbudet.

7.8 Skyss til/fra behandling

Kilde: Pasientreiseforskriften

Skyss til/fra behandling er ikke definert som skoleskyss.

Fylkeskommunen dekker ikke skyss i forbindelse med for eksempel behandling hos lege, psykolog, fysioterapeut, kiropraktor eller lignende. I slike tilfeller må elev/foresatte ta kontakt med Pasientreiser.

7.9 Skyss før skoledagen er over

Kilde: Opplæringsloven § 7-3

Elever med funksjonshemming kan ha rett på skyss hjem fra skolen før skoledagen er over, dersom de som følge av sin funksjonshemming har behov for dette.

Fylkeskommunen stiller et skjerpet krav til legeattest på dette området. Legeattesten må inneholde en medisinsk begrunnelse for hvorfor eleven ikke kan ha full skoledag.

7.10 Internat og helgehjemreiser

Kilde: Opplæringsloven § 7-3

Når en videregående elev er innlosjert på hybel eller internat, regnes dette som elevens bosted. Skyss for elever innlosjert på hybel eller internat, følger de vanlige reglene for skoleskyss.

Elever som bor på hybel/internat under skolegangen har ikke rett til skyss hjem i helgene. Dette gjelder også for funksjonshemmede elever.

Funksjonshemmede elever på skoler med helgestengt internat, kan ha rett på skyss hjem i helger dersom hjemreiser ikke dekkes av skolen.

Eleven kan eventuelt søke om reisestipend fra Statens Lånekasse for utdanning.

8. Andre tema

8.1 Særlig farlig eller vanskelig skolevei

Kilde: Opplæringsloven § 7-2

Elever i videregående skole har ikke rett til skoleskyss på bakgrunn av farlig skolevei. Disse bestemmelsene i opplæringsloven gjelder kun for elever i grunnskolen.

8.2 Utstyr

Kilde: Befordringsvedtektene, vegtrafikkloven § 23

Ekstra utstyr som ski, sykler etc. kan i enkelte tilfeller medbringes etter forhåndsavtale med transportør. Det betinger at det er forsvarlig og at kjøretøyet har kapasitet. Alt løsøre om bord i kjøretøyet skal være forskriftsmessig sikret.

Sjåføren avgjør til enhver tid hvilket utstyr som forsvarlig kan medbringes. Transportøren har ingen plikt til å ta med ekstra utstyr.

Dersom skolen baserer opplæringen på at elevene har med seg utstyr hjemmefra, må skolen dekke ekstrautgiftene dersom det må settes opp større buss eller benyttes tilhenger.

8.3 Skader forårsaket av elev

Kilde: Skadeerstatningsloven

Hovedregelen i norsk erstatningsrett er at den som har handlet forsettlig (med vilje) eller uaktsomt (uforsiktig), blir erstatningsansvarlig for det hun eller han har ødelagt. Selv om man er mindreårig, kan man få erstatningsansvar.

Skader forårsaket av elev i forbindelse med skyssen, dekkes ikke av fylkeskommunen.

Dette gjelder for eksempel dersom eleven ødelegger seter, belter eller annet. Utagerende elever skal ha ledsager med seg på skoleskyssen.

8.4 Inndragelse av retten til skyss

Kilde: Forvaltningsloven

Dersom elever har fått tilbud om skyss på feil grunnlag, kan fylkeskommunen omgjøre vedtaket og inndra skyssretten, for eksempel ved kontrollmåling av avstand.

Det samme gjelder dersom premissene for skyssen endrer seg, for eksempel ved flytting, opprettelse av nytt busstilbud, m.m.

8.5 Streik

Kilde: Brev fra Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementet 11.11.96

Fylkeskommunen organiserer ikke alternativ skyss ved streik blant skolens ansatte eller transportører.

Elev/foresatt får ikke refundert eventuelle utlegg til alternativ skyss i forbindelse med streik.